

Ο πύργος του 'Ωγκενουάρ ξαφνιάζει τό διαθάτη μὲ τὴν ἄγρια ἐμφάνισί του. Όρθωνται πάνω σ' ἔνα ψηλὸ λόφο καὶ σκοτεινὰ δάση ἑλάτων τὸν ζώνουν ἀπὸ τὸ πίσω μέρος του. Συντρακτικὲς τραγωδίες διαδραματίστηκαν ἐκεῖ μέσα κυτά τὴν ἐποχὴ τῶν καταδιώξεων τῶν Οὐγενότων ἀπὸ τοὺς καθολικοὺς, στὶς ὁποίες πρωτοστάτησε ὁ ἵπποτης ντὲ Μονλούκ, ἰδιοκτήτης τότε τοῦ πύργου.

Πολὺ λίγοι περίεργοι πισκέπτονται σήμερα τὸ 'Ωγκενουάρ. Αὐτὸς τὸ ὑπέροχο τοπίο τοῦ Γαρούνα τὸ ἀγνοοῦν οἱ περιηγηταί. κι' ὅσοι τυχαίως πηγαίνουν ὡς ἐκεῖ, παίρνουν φεύγοντας μαζύ τους μιὰ εἰκόνα τοῦ παληοῦ καιροῦ πυὺ γεμίζει τὴ φαντασία τους μὲ ἀναμνήσεις αἵματηρῶν ἴστοριῶν.

Ωστόσο ὁ πύργος τοῦ 'Ωγκενουάρ κατοικεῖται σήμερα. Τὸ μεσημέρι, μπυρεὶ νὰ δῆ κανεὶς τοὺς ἐνοίκους του συγκεντρωμένους γύρω ἀπὸ τὸ τραπέζι, στὴν παλαιὰ αἴθουσα τῶν σωματοφυλάκων. Κάτω ἀπ' τὸ παράθυρο ἀκριβῶς τῆς αἴθουσας αὐτῆς εἶνε καὶ ὁ τάφος τοῦ περιφήμου ἵπποτου ντὲ Μονλούκ.

Οἱ σημερινοὶ κάτοικοι τοῦ πύργου εἶνε μιὰ ἡλικιωμένη κυρία ποὺ τὴν ἔχουν καρφώσει στὴν πολυθρόνα τῆς οἱ ρευματισμοί, μιὰ ἄλλη μελαχροινὴ κυρία, σχετικῶς νέα καὶ ὥραιά ἀκόμα μὲ μιὰ θλιψμένη χλωμάδα κι' ἔνυ ψηλὸ ἀγένειο παλληκάρι μὲ μαύρα μαλλιά καὶ ἡλιοψημένο χρῶμσι ἴσπανοῦ. Τρῶνε καὶ οἱ τρεῖς ἀργὰ κάθε μεσημέρι, χωρὶς νὰ μιλυῦνε...

Κ' οἱ τοῖχοι τοῦ 'Ωγκενουάρ, ποὺ παραστάθηκαν μάρτυρες τὸν δραμάτων στὸν καιρὸ τοῦ Μονλούκ, δὲν εἶδαν ἵσως πιὸ τραγικὸ ἀπὸ τὸ ψυχικὸ δρᾶμα ποὺ παιζεται κάθε μέρα, πρὸ πέντε χρόνων ἐκεῖ, μεταξὺ τῶν τριῶν μετῶν σιωπηλῶν συνδαιτημόνων.

Ἡ ἡλικιωμένη κυρία εἶνε ἡ γηράκη μαρκησία ντὲ Σεσσάκ. Ἡ-τοὺς ἄλλοτε μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ νέες, ἀνάμεσα στὶς χαριτωμένες φίλες ποὺ ἔφερε μαζύ τῆς ἀπὸ τὴν 'Ι-σπανία ἡ Εὐγενία, ὅταν ἔγινε αὐτοκράτειρα τῆς Γαλλίας. Στὸ παλάτι συνάντησε καὶ παντρεύτηκε τὸν μαρκήσιο ντὲ Σεσσάκ, ἀπόγονο τοῦ ἵπποτου Μονλούκ καὶ κληρονόμο τοῦ πύργου του. Οἱ δυὸ νεόνυμφοι ποὺ συνδέοντουσαν στενὰ μὲ τὸ αὐτοκρατορικὸ ζεῦγος, εἶχαν κι' αὐτοὶ ὅλες τὶς τρελλές συνήθειες τῆς ἐποχῆς τους καὶ τοῦ παλατιοῦ μέσα στὸ ὅποιο ζούσαν. Γλεντοῦσαν, μεθοῦσαν, ἐρωτεύόντουσαν, χωρὶς νὰ δυσαρεστήται δὲνας γιὰ τὰ καμώματα τοῦ ἄλλου. Ωστόσο δὲν ἀργησαν νὰ φέρουν στὸν κόσμο ἔνα παιδί πυὺ τὸ ὀνόμασαν Βικτόρ. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ παιδί αὐτὸς ἐνωχλοῦσε τὴν εὕθυμη μητέρα του, τὸ ἔστειλαν στὴν ἐπαρχία γιὰ νὰ τὸ γαλούχησῃ ἐκεῖ μιὰ εὔτραφής παραμάνα. Μέσου σ' ἔνη χρόνια τὸ παιδί αὐτὸς δὲν εἶχε δεῖ τοὺς γονεῖς του παρὰ τρεῖς φορὲς μόνο. Μά εξαφνα ἤρθε ὁ γαλλογερμα-

νικὸς πόλεμος, ἡ καταστροφὴ καὶ ἡ κατάρρευσις τῆς αὐτοκρατορίας. Ο μαρκήσιος σκοτώθηκε στὴ μάχη τοῦ Σεντάν κ' ἡ μαρκησία σύζυγός του, ξετρελαμένη ἀπὸ τὴν ἀπρόοπτη συμφορά, κατέφυγε στὸν πύργο τοῦ 'Ωγκενουάρ.

Τότε μόνο θυμήθηκε τὸ παιδί της κι' ἀφωιώθηκε σ' αὐτὸ σὰν νὰ ἦταν πειὰ ἡ δικαιολογία τῆς ζωῆς της. Καὶ πρέπει νὰ ὅμολογήσουμε ὅτι ὑπῆρξε, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη καὶ κατόπιν, μιὰ μητέρα γεμάτη τρελλό πάθος. Μὰ τὸν χάϊδεψε τόσο, ὡστε σὲ ἡλικία εἴκουσι χρόνων, δὲν γεαρός μαρκήσιος ντὲ Σεσσάκ δὲν ἤξερε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ παίζῃ χαρτιά, νὰ κυβαλάῃ ἀλογα καὶ νὰ ἐρωτοτροπῇ μὲ τὶς νέες κοπέλλες. Τὸ Παρίσι, ὅπου τὸν ἔστειλε ἡ μητέρα του, τὸν ἀπογοήτευσε γιατί, ἐπειδὴ ἡ περιουσία τους δὲν ἦταν πειὰ μεγάλη, ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ ζῆ ἐκεῖ μέτρια. "Ἐπληξε δὲ τόσο ἐκεῖ, ὡστε ἔπειτ' ἀπὸ ἔνα χρόνο ξαναγύρισε στὸ 'Ωγκενουάρ καὶ ζήτησε ἀπὸ τὴ μητέρα του νὰ τὸν παντρέψῃ.

Καὶ ἡ ἴδια ἡ μαρκησία εἶχε συλλογισθῆ πολὺ τὸ ζήτημα τοῦ γάμου τοῦ γυιοῦ της. "Ἐτοι, λίγες μέρες μετὰ τὴν ἐπιστροφὴ τοῦ νεαροῦ μαρκήσιου δέχθηκε στὸν πύργο τὴν ἐπίσκεψι ἐνὸς γείτονά της τοῦ κ. ντὲ Μπούχ. 'Ο κ. ντὲ Μπούχ ἦταν ἔνας ἄντρας καμμιά πενηνταριά χρόνων, δὲν ὅποιος ἐπειδή, κ' οἰκογένειά του εἶχε καταστραφῆ οἰκονομικῶς, εἶχε ἐκπατρισθῆ ἀπὸ μικρὸς ἀναζητῶντας τὴν τύχη του στὴν Νίστιο Αμερική. Κ' εἶχε ξαναγυρίσει ἀπὸ ἐκεῖ, ἔπειτα ἀπὸ δεκαπέντε χρόνια, μὲ περιουσία δεκαπέντε ἔκατομμυρίων φράγκων.

Στὴν Αμερική εἶχε παντρευτῆ, μὰ ἡ γυναίκα του εἶχε πεθάνει. "Ἐφερε μόνο τὴν κόρη του, τὴ Μαργαρίτα, ἔνα κοριτσάκι δώδεκα χρόνων τὴν δόπια εἶχε κλεύσει στὸ μοναστῆρι τῆς Αναλήψεως στὸ Μπορντὼ γιὰ νὰ σπουδάσῃ. 'Ο ἴδιος εἶχε ἐγκατασταθῆ στὴν παλὴ ὥρα τοῦ κατοικία, τὴν δόπια ἀνεκαίνισε μὲ μεγάλη πελυτέλεια. "Οσοι δὲ περνοῦσαν ἀπὸ ἐκεῖ, ἔβλεπαν μὲ περιέργεια ἔνα νεαρὸ ἀμερικανὸ γκώσο, δὲν ὅποιος εἶχε ἀκολουθήσει τὸν κ. ντὲ Μπούχ στὴν Εὐρώπη.

"Απὸ πολὺ καιρὸ πρὸ, ἡ μαρκησία ντὲ Σεσσάκ εἶχε ὀνειρεύτη νὰ παντρέψῃ τὸν γυιό της μὲ τὴν κόρη τοῦ Μπούχ. "Ἐτοι θὰ τὸν κρατοῦσε κοντά της. 'Ο Βικτόρ, τὸν ὅποιο θάμπωσαν τὰ ἔκατομμυρια τῆς μικρούλας ἐπεδοκίμασε τὸ σχέδιό της. 'Ο πατέρας τῆς Μαργαρίτας θρήκε κι' αὐτὸς τὸ συνοικέσιο τοῦ γούστου του κι' ἔτοι, μόλις ἡ κόρη του θγῆκε ἀπὸ τὸ μοναστῆρι, παντρεύτηκε τὸν Βικτόρ καὶ ἔγινε μαρκησία ντὲ Σεσσάκ.

Τὰ δυὸ πρώτα χρόνια τοῦ γκώσο, ἥσαν πολὺ εύτυχισμένα καὶ τὸ μόνο θλιβερὸ γεγονός ἦταν ὁ θάνατος τοῦ κ. ντὲ Μπούχ ἀπὸ

— Ναι, σενιόρα, σᾶς λατρεύω σὰν θεά..

συγκοπή, έξη μῆνες μετά τὸν γάμο τῆς κόρης τού. Ο μαρκήσιος εἶχε ἐρωτευθῆ τὴ σύζυγο του, ποὺ ἦταν πραγματικὰ ἀξιολάτρευτη. Μὰ δ χρόνος ἔφθειρε τὴν ἐπιθυμία του. Καὶ τότε ἀρχισαν πάλι νὰ τὸν βάζουν σὲ πειρασμὸν ἡ ροδοκόκκινες ὑπηρέτριες τῶν ἀγροικιῶν καὶ ἡ χωριάτισσες. Σιγά-σιγά λοιπὸν παραμέλησε τὴ γυναικα του, ἡ ὅποια ζήτησε ἀπὸ τὴν πεθερά της νὰ τὴν προστατεύῃ ἐναντίον τῆς προδοσίας τοῦ συζύγου της. Μὰ ἡ γρηὰ μαρκησία τῆς ἀπάντησε γελῶντας «ὅτι οἱ ἄνδρες εἶνε ἄνδρες, ὅτι τὰ ἴδια εἶχε πάθει κι' ἐκείνη ἀπὸ τὸ σύζυγό της κι' ὅτι δὲν εἶχε πεθάνει καθόλου γι' αὐτό». Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἡ σχέσεις μεταξὺ πεθερᾶς καὶ νύφης, ποὺ δὲν ἤσαν ἀλλωστε ποτὲ τρυφερές, διεκόπησαν. Η Μαργαρίτα ἀπομονώθηκε, ὅσο περισσότερο μποροῦσε, μνησικακῶντας ἐναντίον τῆς πεθερᾶς της καὶ τοῦ συζύγου της. «Ολοι ἤσαν γύρω τῆς ἔχθροι της. Ο μόνος δικός της ἦταν δ Ἀργεντινὸς γκώσος Ζοζέ, τὸν ὅποιον εἶχε κρυτήσει κοντά της, μετά τὸν θάνατο τοῦ πατέρα της.

Τῆς θύμιζε τὰ λειθάδια τῆς πατρίδας της, μὲ τὰ ψηλὰ χόρτα, τὸ ὑποστυτικὸ τοῦ Παϊζάντου, ὃπου εἶχε μεγαλώσει, τὸν πατέρα της ποὺ ἀκόμα τὸν θρηνοῦσε. Μαζύ του μποροῦσε νὰ μιλάῃ τὴ γλώσσα ποὺ εἶχε μάθει, ὅταν ἥρθε στὸν κόσμο. Καὶ τὸν ἤξερε ἀφωσιωμένο σὰν σκύλο ποὺ ὑπερασπίζεται τὸν κύριο του, ἵκανὸν, γιὰ τὸ χατῆρι της, νὰ σκοτώσῃ ἡ νὰ πεθάνη...

Μιὰ νύχτα τοῦ Φεβρουαρίου — πέντε χρόνια εἶχαν περάσει ἀπὸ τότε ποὺ ἡ Μαγδαληνὴ ντὲ Σεσσάκ παντρεύτηκε, — δ μαρκήσιος σύζυγός της ὅπως συνήθως ἀπουσίαζε... «Εξαφνα, οἱ ὑπηρέτες ἔτρεξαν ξετρελαμένοι στὴ μεγάλη σάλλα, ὃπου βρισκέντουσαν ἡ δυὸ μαρκησίες — ἡ γρηὰ ἀποκοιμισμένη στὴν πολυθρόνα της καὶ ἡ νέα δνειροπολῶντας μὲ ἔνα ἐργόχειρο στὰ χέρια.

—Κυρία! Κυρία μαρκησία! ἐ-φώνυξαν.

—Τί συμβαίνει;

—«Εφεραν τὸν κ. μαρκήσιο μὲ ἔνα φορεῖο... Εἶνε πληγωμένος. Εἶχε χάσει τὶς αἰσθήσεις του... Φοβοῦνται μήπως πέθανε στὸ δρόμο.

Ήταν ἀλήθεια: μερικοὶ χωρικοὶ εἶχαν φέρει τὸν μαρκήσιο ντὲ Σεσσάκ πληγωμένο στὸν κρόταφο, ἐτοιμοθάνατο. Η μαρκησία ρώτησε καὶ προσπάθησε νὰ μάθῃ τὶς συνθῆκες ὑπὸ τὶς ὅποιες εἶχε πληγωθῆ δ σύζυγός της... Μὰ δὲν ἤθελαν νὰ τῆς ἀπαντήσουν κυθαρά. Τῆς ἔλεγαν ἀσφαλῶς ὅτι δ μαρκήσιος εἶχε πέσει ἀπ' τὸ ἀλογό του στὸ Μπορντώ. Μὰ ἡ ἀνάκρισις ἀπέδειξε τὴν ἀλήθεια: Πραγματικὰ στὸ Μπορντώ δ μαρκήσιος εἶχε χτυπηθῆ θανάσιμα, μὰ εἶχε χτυπηθῆ σ' ἔνα ἀπὸ τὰ ὑποπτα σπίτια τοῦ λιμανιοῦ, ἐπειτα ἀπὸ μὰ συμπλοκή του μὲ μερικοὺς ναῦτες γιὰ λόγους ἔρωτικῆς ἀντιζηλίας. Αὐτὴ ἡ ἴστορία ἀπασχόλησε δυὸ βδομάδες τὶς ἐφημερίδες καὶ ἡ νεαρὰ χήρα — γιατὶ ὁ μαρκήσιος πέθανε τὸ ἴδιο βράδυ, ἀδειασε τὸ ποτήρι τῆς ντροπῆς ως τὸν βυθό του.

Γιὰ μιὰ στιγμή, σκέφθηκε νὰ ἔγκαταλείψῃ τὴ Γαλλία καὶ νὰ ξαναγυρίσῃ στὴν Ἀμερικὴ μαζύ μὲ τὸν πιστό της Ζοζέ. Μὰ ὄχι. «Ηθελε τώρα μιὰ ἐκδίκησι γιὰ τὴν πληγωμένη τῆς νεότητα, γιὰ τὴν ποδοπατημένη τιμή της ως γυναικάς.

Κι' ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ χτυπήσῃ τὸν σύζυγό της, ἀποφάσισε νὰ στρέψῃ τὴν ἐκδίκησί της στὴν μητέρα του, στὴ γρηὰ μαρκησία, τῆς ὅποιας τὰ δάκρυα δὲν ἐστείρευσαν ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ πέθανε ὁ γυιός της.

«Ετοι τὸ ἴδιο βράδυ, ποὺ ἔμαθε ὅτι ἡ ἀνάκρισις εἶχε τελειώσει, ἀποκαλύπτοντας ὅλη τὴν διαφθορά τοῦ θύματος, ἡ Μαργαρίτα ντὲ Σεσσάκ ἀνέβηκε στὴν κάμαρή της καὶ κάλεσε ἐκεῖ τὸ Ζοζέ.

—Ακουσε, τοῦ εἶπε. Μ' ἀγαπᾶς, δὲν εἶνε ἔτσι; —Ω, ναί, σενιόρα! ἀπάντησε ἔκεινος. Σᾶς ἀγαπάω σὰν θεά! —Οχι, δὲν μ' ἀγαπᾶς σὰν θεά! τὸν διέκοψε ἡ Μαργαρίτα. Μ' ἀγαπᾶς, ὅπως ἀγαπάει ἔνας ἄνδρας μιὰ γυναικα. Μὴν ἀπαντᾶς! πρόσθεσε βλέποντας, ὅτι δ Πεπίτο ἔκανε μιὰ κίνησι διαμαρτυρίας. Τὸ ξέρω. Μ' ἔρωτεύθηκες ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἤμουν πολὺ μικρή, ὅταν μὲ μάθαινες νὰ καταβάλλω ἀλογα στὸ ὑποστατικὸ τοῦ πατέρα μου, ἐκεὶ κάτω, στὴν Ἀργεντίνα... «Ἐπειτα, ὅταν δ πατέρας μου ξαναγυρίσει στὴ Γαλλία, γιὰ τὸ χατῆρι μου θέλησες νὰ τὸν ἀκολουθήσῃς... Εἰν' ἀλήθεια αὐτό... Οταν κατόπιν σπούδαζα στὸ μοναστήρι, σ' εἶδα πολλές φορὲς τὶς Κυριακές νὰ τριγυρίζεις ἔξω ἀπὸ τοὺς τοίχους του ζητῶντας νὰ μὲ δῆς στὰ παράθυρα... Καὶ ὅταν παντρεύτηκα, ἔκλαιγες σὰν

γυναῖκα στὴν ἐκκλησία...

«Ο Ζοζέ, ἀκούγοντας τὰ λόγια αὐτά, ἔπεισε γονατιστὸς μπροστὰ της καὶ ξεφώνισε:

—Συγχωρήστε με!... Συγχωρήστε με! Δὲν εἶπα τίποτε ποτέ, σενιόρα, δὲν ἔκανα τίποτε...

—Αὐτὸ εἰν' ἀλήθεια. Δὲν λησμόνησες ποτὲ ποιά εἰμαι καὶ ποιός εἰσαι... «Ε, λοιπόν, ἄκου, Ζοζέ!... Μὲ βλέπεις!... Εἰμαι ἀκόμη ωραία, παρ' ὅλες τὶς θλίψεις ποὺ πέρασα... Κύτταξε...

Καὶ πέταξε τὸ σάλι ποὺ φοροῦσε πάντοτε σύμφωνα μὲ τὴ μόδα τῆς πατρίδας της, σταυρωμένο ἀπάνω στὸ πολὺ ἀνοιχτὸ κορσάρι τῆς. Απογύμνωσε ἔτοι τὸ τράχηλό της καὶ τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ στήθους της.

—Ωραία... Ωραία, σὰν τὴν μητέρα τοῦ Χριστοῦ! τραύλισε τὸ Πεπίτο μὲ μάτια ποὺ ἔλαμπαν...

—«Ε, λοιπόν, θὰ γίνω δική σου, μ' ἀκοῦς; Δική σου... Θὰ κοιμηθῆς στὴν κάμαρή μου ἀπόψε καὶ θὰ κοιμᾶσαι σ' αὐτὴ μέχρις ὅτου ὁ ἔνας ἀπὸ τοὺς δυό μας πέθανε... Δὲν πιστεύεις ὅτι αὐτὸ ποὺ σοῦ λέω εἶνε ἀλήθεια; Θὰ σοῦ ἀποδείξω σὲ λίγο...»

—Ανοιξε τὶς τελευταῖς ἀγκράφες τοῦ κορσάρι της καὶ σκύβοντας πρὸς τὸν γονατιστὸ Ζοζέ, μὲ τὸ στήθος σχεδὸν γυμνό, τοῦ ξαναεῖπε μὲ τὰ μάτια τῆς καρφωμένα στὰ μάτια του.

—Θὰ γίνω δική σου; Μ' ἀκοῦς;

—Εκείνος ξετρελαμένος, ωρθώθηκε μ' ἔνα πήδημα καὶ θέλησε νὰ τὴν ἀγκαλιάσῃ. Μὰ ἡ Μαργαρίτα τραβήχτηκε πίσω καὶ τὸν συγκράτησε μὲ μιὰ κίνησι.

—Περίμενε! «Οχι ἀκόμα... Πρέπει νὰ μὲ κερδίσης! Πρέπει νὰ μοῦ δρκιστῆς κάτι...»

—Τι; τραύλισε τὸ Πεπίτο ρογχάζοντας ἀπὸ ἐπιθυμία.

—Κι' ἀμέσως κατόπιν, ἐπρόσθεσε ἀπλά:

—Ποιὸν πρέπει νὰ σκοτώσω;

—Κανένα... τοῦ ἀπάντησε ἡ Μαργαρίτα. Πρέπει μόνο νὰ μὲ ὑπακούσης, νὰ κάνης αὐτὸ ποὺ θέλω καὶ ὅπως τὸ θέλω. Αὔριο, ὅταν θὰ σημάνῃ τὸ κουδούνι τοῦ γεύματος, θὰ κατεβῆς ἀπὸ τὴν κάμαρή μου στὴν τραπέζα μαζύ μου καὶ θᾶρης νὰ καθήσῃς στὸ τραπέζι ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν πεθερά μου κι' ἐμένα...

—Ναί, εἶπε ὁ Ζοζέ.

Τὸ ἴδιο τὸ βράδυ, θὰ φᾶς πάλι μαζύ μας... Καὶ θὰ μείνης μαζύ μας στὸ σαλόνι ως τὴν ώρα ποὺ θὰ πᾶμε νὰ κοιμηθοῦμε... Καὶ ὅταν θὰ θέλης νὰ μὲ φιλήσῃς, θὰ μὲ φιλᾶς στὸ στόμα μπροστά της... Θὰ μὲ παίρνης ἀπάνω στὰ γόνατά σου μπροστά της... Ακούς!...

—Ναί!

—Καὶ ἀν κανεὶς ἔδωθελήση νὰ σὲ προσβάλῃ, θὰ τὸν διώξω... Καὶ ἀγ κανεὶς θελήση νὰ προσβάλῃ ἐμένα, θὰ τὸν σκοτώσῃς. Σύμφωνοι;

—Ναί!

—Μοῦ τὸ δρκίζεσαι;

—Στὸ κεφάλι τοῦ Χριστοῦ.

—Καλά! Είμαι δική σου! Πάρε με...

—Αμέσως δ Ἀργεντινὸς ώρμησε μ' ἔνα τρελλὸ πάθος ἐπόνω της...

Χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε. Μὰ ἡ ἐκδίκησις τῆς Μαργαρίτας δὲν κορέστηκε ἀκόμα. Η γρηὰ μαρκησία θέλησε στὴν ἀρχὴ νὰ διαμαρτυρηθῇ. Μὰ δ Ζοζέ τράβηξε διὰ τῆς βίας, κοντὰ στὴ δική του, τὴν πολυθρόνα της, ὅπου οἱ ρευματισμοὶ τὴν κρατοῦσαν ἀκίνητη. Δὲν θέλησε τότε νὰ φάῃ, μᾶς ὑστερήσεις μέρες ἡ πεῖνα ὑπερίσχυσε...

Τώρα ἔχει νικηθῆ πειά. «Υποφέρει καρτερικὰ τὸ καθημερινό αὐτὸ μαρτύριο νὰ βλέπῃ τὸν Ἀργεντινὸ ὑπηρέτη, ίσχυρὸ ἀπὸ τὴν προστασία τῆς Μαργαρίτας καὶ ἀπὸ τὴ φρίκη ποὺ τῆς ἔμπνει, νὰ παίρνῃ τὴ θέσι τοῦ γυιοῦ της στὸν ιστορικὸ ἐκεῖνο πύργο, στὴν τραπέζα μαρτυρία καὶ στὴν κρεβατοκάμαρη. Επικαλεῖται διαρκῶς τὸν θάνατο ποὺ θὰ τὴν ἀπαλλάξῃ ἀπ' αὐτὴν τὴν ντροπή. Μὰ δ θάνατος, συνένοχος τῆς φριχτῆς ἐκδικήσεως τῆς νύφης της, δὲν ἔρχεται...

Κι' ἐπὶ πολὺ ἀκόμα, δ Ζοζέ θὰ κάθεται σὲ κάθε γεῦμα, ἀνάμεσα στὶς δυὸ μαρκησίες ντὲ Σεσσάκ, στὸν πύργο τοῦ Ὦγκενουάρ...

